

Darba ar jaunatni loma bēgļu atbalstam un integrācijai

Kara dēļ Latvijā ierodas arvien lielāks skaits Ukrainas civiliedzīvotāju, tai skaitā bērni un jaunieši. Mūsu uzdevums ir sniegt viņiem nepieciešamo atbalstu, palīdzēt uzsākt patstāvīgu dzīvi un integrēties sabiedrībā. Bēgļiem var rasties grūtības iedzīvoties jaunā kopienā, jo viņi nevienu nepazīst, kā arī nepārzina jauniešiem pašvaldībā pieejamās iespējas. Bez tam ukraiņu jauniešiem nepieciešams ne tikai runāt par karu vai šausmām Ukrainā, bet arī par vienkārši sadzīviskām tēmām, kuras ir aktuālas ikvienam jauniešim. Aicinām izvērtēt un pielāgot darbu ar jaunatni pašvaldībā un iekļaut tādas aktivitātes, kuras sniegtu atbalstu ieceļojušajiem ukraiņu jauniešiem, palīdzot integrēt lielo bēgļu skaitu Latvijā un Eiropas Savienībā.

Iespējas darbā ar jaunatni:

INFORMĒT

Sagatavojiet un izplatiet pašvaldības iestādēs drukātu un digitāli pieejamu informāciju dažādās valodās (ja iespējams – ukraiņu) par iespējam jauniešiem pašvaldībā, tai skaitā informāciju par jauniešu centriem un to pieejamību, jauniešu organizācijām, interešu izglītības un brīvā laika pavadīšanas iespējām, bez maksas pieejamu infrastruktūru jauniešiem, piemēram, sporta laukumiem, atpūtas laukumiem, pludmalēm u.tml. Tulkošanā var iesaistīt ukraiņu jauniešus, kā arī var izmantot automatisko tulkošanas rīku Hugo.lv. Sadarbībā ar pašvaldības iestādēm, kuras nodarbojas ar bēgļu uzņemšanas jautājumiem, informējiet par iespējam iesaistīties jauniešu centros un jauniešu organizācijās. Sazinieties un apmainieties labajā praksē ar kolēģiem no citām pašvaldībām.

ATBALSTĪT

Jauniešiem var būt specifiskas vajadzības, kas saistītas ar viņu veselību, iespējam mācīties, pavadīt brīvo laiku, rūpēm par sevi, karjeras uzsākšanu u.c. un daudzas no tām var būt pieejamas tikai latviešu valodā, attiecīgi – tās var būt grūti atrodamas vietējā vidē. Iespējas:

- **MENTORINGS.** Nodrošiniet katram ukraiņu jauniešim savu individuālu mentoru – vietējo jauniešu, kurš var atbildēt uz jautājumiem, aiziet kopā uz kādām pakalpojumu sniegšanas vietām vai nodrošināt informāciju par vajadzīgajām interneta vietnēm. Mentors – jauniešis var arī palīdzēt ukraiņu jauniešim mācīties vai studēt Latvijas izglītības iestādēs.
- **TEHNISKAIS ATBALSTS.** Piedāvājiet izmantot jauniešu centros pieejamos resursus, piemēram, datortehniku, lai jaunieši varētu turpināt mācības vai studijas, pildīt mājas darbus.
- **VALODAS APGUVE.** Radiet jauniešiem saistošas iespējas apgūt latviešu valodu – tiešsaistes un klātienē nodarbības, valodu apguves nometnes.

- **PSIHOEMOCIONĀLAIS ATBALSTS.** Personīgi piedzīvotais, dodoties prom no mājām, kā arī informācija par Ukrainā notikušo bēgļiem var radīt trauksmi un nedrošību. Nodrošiniet iespējas dalīties ar savām sajūtām, uzklausiet un psihoemocionālas traumas gadījumā palīdziet saņemt profesionālu atbalstu pēc iespējas ātrāk, lai nerodas ilgtermiņa sekas.
- **BĒRNU PIESKATĪŠANA.** Ņemiet vērā, ka daudzi ieceļojušie ir ar maziem bērniem, kas var būt šķērslis pakalpojumu saņemšanai, mācībām u.tml. Sniedziet atbalstu jaunajiem vecākiem, nodrošinot organizētu bērnu pieskatīšanu, kamēr vecāki, piemēram, mācās latviešu valodu. Kā arī rīkojiet kopīgas aktivitātes ar bērniem.

PLĀNOT SALIEDĒJOŠAS AKTIVITĀTES

Iepļānojiēt īpašas aktivitātes, kuras būtu vērstas uz starpkultūru dialogu un sabiedrības saliedēšanu, lai veicinātu bēgļu un vietējo jauniešu savstarpēju iepazīšanos un tīklošanos. Piemēram,

- **STARPKULTŪRU VAKARI.** Veidojiet Ukrainas iepazīšanai veltītu vakaru jauniešu centrā, kurā ukraiņu jauniešus aiciniet pastāstīt par Ukrainu, tās kultūru, sportu, vēsturi, pagatavojiet kopā kādu Ukrainā populāru ēdienu, kā arī tādā pašā veidā iepazīstiniet ar Latviju. Plānojiet pasākumus angļu vai krievu valodā vai arī nodrošiniet tulkošanu. Valodu apguve ir vērtīga arī vietējiem jauniešiem.
- **PĀRGĀJIENI.** Pārgājienos ar īpašiem uzdevumiem iespējams veicināt savstarpējas sarunas, iepazīšanos. Var arī veidot pārgājienu, kuros var īpaši iepazīt pašvaldības skaistākās/nozīmīgākās/jauniešiem draudzīgākās vietas.
- **KOPĪGS LAIKS.** Iepļānojiēt regulāras iknedēļas aktivitātes, kurās īpaši aicināti ukraiņu jaunieši. Tā var būt kopīga ēdienu gatavošana, filmu vakari, galda spēļu vakari u.c. aktivitātes. Aktivitāšu grafika sastādīšanā iesaistiet gan vietējos jauniešus, gan bēgļus, lai aktivitātes būtu balstītas jauniešu interesēs un vajadzībās.

VEIDOT IEKĻAUJOŠU VIDU

Tikpat svarīgi, kā sniegt palīdzīgu roku ukraiņiem, ir runāt ar vietējiem jauniešiem par jautājumiem, bažām, kas rodas saistībā ar karu Ukrainā kā arī bēgļu uzņemšanu. Palīdzēt veidot atbildes un risinājumus, pieņemot, ka šī situācija visiem ir jauna un mūļķīgu jautājumu nav.

- **NEFORMĀLĀ IZGLĪTĪBA.** Iesaistiet jauniešus jau esošajās plānotajās aktivitātes un/vai veidojiet neformālas izglītibas aktivitātes ar mērķi mazināt diskrimināciju un naida runu, veicināt toleranci un solidaritāti.
- **BRĪVPRĀTĪGAIS DARBS.** Radiet iespējas brīvprātīgajam darbam jauniešu vidū, lai veicinātu tādas aktivitātes, kuras vērstas uz atbalsta sniegšanu Ukrainai un bēgļiem. Īpašs atbalsts būs nepieciešams vēl ilgu laiku, tāpēc iesaistiet jauniešus gan vajadzību apzināšanā, gan dažādu akciju veidošanā. Brīvprātīgā darba aktivitātes un ziedojumu vākšanu veiciet organizēti un plānoti. Lai to izdarītu,

sazinieties ar labdarības organizācijām, lai noskaidrotu, kāds atbalsts konkrētajā brīdī ir nepieciešams. Iesaistiet brīvprātīgajā darbā arī ukraiņu jauniešus.

NODERĪGA INFORMĀCIJA:

<https://www.ukraine-latvia.com/lv> - platformā ir apkopota informācija par palīdzību Ukrainas civiliedzīvotājiem Latvijā.

www.kartadopomogy.lv - Labdarības organizāciju karte.

<https://propozycii.lv/> - mājas lapā iespējams ar informāciju par Latvijas mazo un vidējo uzņēmumu, nevalstisko organizāciju piedāvājumu cilvēkiem, kas ieradušies no Ukrainas.

<https://jaunatneslietas.gov.lv/current-events/pieejami-elektroniskie-macibu-materiali-jauniebraucejiem> - Latviešu valodas aģentūras materiāli latviešu valodas apguvei "Pirmie soļi latviešu valodā".

<https://www.kis.gov.lv/lv/jaunums/platforma-hugolv-piedava-automatisko-tulkosanu-ari-ukrainu-valodai> - automatiskais tulkošanas rīks tulkošanai no latviešu un ukraiņu valodu.

<https://www.izm.gov.lv/lv/atbalsts-nedrosa-bridī> - Izglītības un zinātnes ministrijas apkopojums par būtiskāko informāciju par atbalsta sniegšanas un saņemšanas iespējām Ukrainas civiliedzīvotājiem.